

Семенова Светлана Анатольевна,
Н.Н. Чусовской аатынан
Антоновка орто оскуолатын
саха тылын уонна литературатын учуутала

**Саха литературатыгар агрокомпоненнаах
уроукка**

Николай Гаврилович Золотарев – Якутскай

Соболон

айымньытыгар

ТЫЛДЫТ

Антоновка, 2025с.

Соболон – киһи тугу эмэ онгорбут эрэийн төлөбүрэ,
манньата

Халлаан – сир үрдүнэн үөһэ көстөр куйаар барыта, урсуна

Кыдьымах – өрүс саас эстэригэр, күһүн туарыгар устар
бытархай муус

Кэһии – кимиэхэ эмэ анаан аҕалылар эбэтэр ытыллар
дьоһуус бэлэх(былыр үксүгэр ас буолара)

Хайҕаа – кими, тугу эмэ үчүгэй диэн биһирээ, сөбүлүүргүн
биллэр

Тоорохой – кыракый куһуок, туох эмэ бытархайа

Остуорас – тугу эмэ көрөр-истэр, харабыллыыр киһи

Унуор – хайааһын туох эмэ нөнгүө өттүгэр онгоһуларын
бэлиэтииргэ туттуллар

Суол – айанныырга, сылдыһарга аналлаах синньигэс
балаһа сир

Хайах – ынах арыытын сылаас үүккэ, сүөгэй уутугар
эбэтэр тарга булкуйан ытыйан онгоһулар, тонгорон баран
сиэниллэр үрүҥ ас

Кыстык – кыһынҥы кэм, олох-дьаһах. Кыстыыр дьыэ.

Ыарҕа – үрэх, үрүйэ сир тыатын сабатыгар олус хойуутук
үүнэр иинэбэс талах

Толоон – киэн, нэлэмэн сир, сыһыы

Курупааскы – мас көтөрүн көрүнэ: кыһын дьүһүнэ манан,
сайын – кугас, бочугурастан арыый улахан

Кыл – сылгы сизэлин уонна кутуругун биир утаһына

Туһах – мас көтөрүн, куобаҕы бултуурга анаан сылгы кутуругуттан эбэтэр синньигэс боробулуохаттан онгоһуллубут булт тэрилэ

Тиргилин – тугу эмэ онгороору эбэтэр онгорор сүнсүгүр

Бочугурас – куруппааскыттан кыра эриэннини борон дьүһүннээх мас көтөрө

Улар – дабыдалыгар уонна кутуругун үөһээ өттүнэн эрэ үрүҥ куорсуннардаах, хара дьүһүннээх, кыһыл хаастаах, бөдөҥ мас көтөрө

Күрдьэх – тугу эмэ хаһар, баһар сытыы лэппэгэр эбэтэр уһуктаах төгүрүк төбөлөөх уһун укка олордуллар туттар тэрил

Субуу – охсуллубут оту бугулуурга, кэбиһэргэ бэлэмнээн уһун субурхай гына чөмөхтөммүтэ

Хаар – кыһынын манган кыырмаҕынан түһэр кырыатынғы сөҥүү